

SPORAZUM
između Općinskog vijeća, Općinskog Načelnika
i nevladinih/neprofitnih organizacija općine Široki Brijeg

Članak 1.

Sporazum između Općinskog vijeća, Općinskog načelnika i nevladinih organizacija (udruženja građana) koje djeluju na području općine Široki Brijeg (u daljem tekstu »strane potpisnice ovog sporazuma«) predstavlja njihovo opredjeljenje da se, dugo vremena podržavani rad i razvoj nevladinog sektora na ovoj teritoriji, uredi ovim aktom u cilju da se, na osnovama zajedničkih vrijednosti koje ostvaruje nevladin i javni sektor, uspostave jasne, efikasne i transparentne procedure međusobne suradnje i partnerstva.

Članak 2.

Strane potpisnice ovog sporazuma su suglasne da se u međusobnoj suradnji pridržavaju zajedničkih vrijednosti i građanskih inicijativa koje proizlaze iz *Europske povelje o lokalnoj samoupravi, Ustava BiH, Ustava Federacije BiH, Ustava Zapadnohercegovačke županije, Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji BiH, Zakona o lokalnoj samoupravi Zapadnohercegovačke županije i Statuta općine Široki Brijeg*, koje su temelj i okvir za prava građana da se slobodno i bez ograničenja međusobno udružuju, u izgradnji demokratskog društva zasnovanog na:

- sudjelovanju građana u odlučivanju;
- individualnoj slobodi i odgovornosti;
- suradnji lokalnih vlasti i građana,
- građanskoj solidarnosti, toleranciji i uvažavanju različitosti;
- socijalnoj pravdi;
- osobnom integritetu;
- uvažavanju različitih formi institucionalnog djelovanja;
- transparentnosti;
- trajnoj usmjerenosti ka stvaranju djelotvornih normativa koji će unaprijediti odnose između općinskih vlasti i nevladinih organizacija.

Članak 3.

Općinsko vijeće i Općinski načelnik, svjesni svojih obveza i odgovornosti u pružanju usluga građanima Općine, prihvaćaju nevladine organizacije kao partnera u zadovoljavanju javnih potreba i interesa građana općine Široki Brijeg. U skladu s najvišim standardima kvalitete, spremni su dio specifičnih poslova iz oblasti lokalne samouprave, kada se za to iskaže potreba kroz jasno utvrđeni javni interes, povjeriti nevladinim organizacijama, djelomično ili u cjelini, te da u skladu s tim osiguraju adekvatna sredstva za njihovo izvršavanje. Programi i projekti koji budu financirani sredstvima iz općinskog proračuna moraju imati jasno naznačenog korisnika usluga koji prihvaća obveze koje proizlaze iz ovog Sporazuma i njegovih Anex-a.

Nevladine organizacije prihvaćaju preuzimanje dijela poslova od javnog interesa za građane općine Široki Brijeg i da iste izvršavaju savjesno i javno, u skladu s preuzetim obvezama

prema davatelju sredstava i prema korisnicima usluga. One su obvezne da se, u suradnji s lokalnim vlastima, pridržavaju «Kodeksa ponašanja za nevladin sektor BiH».

Članak 4.

Strane potpisnice ovog Sporazuma su suglasne da uspostave suradnju na temelju relevantnih i mjerljivih pokazatelja kojima će moći rukovoditi na sistematičan i transparentan način, kroz standardizirane postupke, s jasno definiranim ulaznim, izlaznim i mjerljivim ciljevima koji pretpostavljaju:

- realizaciju u skladu sa zakonskim obvezama;
- efektivno postizanje relevantnih ciljeva izraženih kroz javni interes;
- efikasnu realizaciju prihvaćenih ugovora kroz mjerljive rezultate;
- zadovoljstvo građana – korisnika usluga;
- ekonomično obavljanje poslova, uz racionalno korištenje resursa;
- poštivanje osoblja/zaposlenika Općine i nevladinih organizacija i njihovih prava;
- jasne mehanizme za trajno poboljšanje međusobnih odnosa i suradnje.

Članak 5.

Općinsko vijeće i Općinski načelnik će maksimalno težiti ostvarivanju efikasnih veza s nevladinim organizacijama, posebno kroz izvršavanje obveza koje proizlaze iz ovog Sporazuma i Anexa I, II, III, IV i V koji su sastavni dio Sporazuma.

Općinski načelnik će imenovati jednu osobu - općinskog službenika koji će biti zadužen za suradnju i komunikaciju s nevladinim organizacijama.

Općinsko vijeće i Općinski načelnik se obvezuju da za svoje ugovorene obveze neće tražiti od nevladinih organizacija bilo koji ekvivalent ili protuvrijednost u novcu ili drugim uslugama, osim onih obveza koje su izričito navedene u ugovoru o financiranju projekata / programa, a koje financira ova Općina.

Općinsko vijeće i Općinski načelnik se obvezuju da će pripremiti i educirati zaposlenike općinske uprave kako bi bili spremni transparentno i kvalitetno uspostavljati partnerske odnose s predstavnicima nevladinih organizacija, te da će sudjelovati u edukaciji zaposlenika, aktivista i volontera nevladinog sektora o mogućnostima razvoja međusektorske suradnje, posebno iz okvira svoje nadležnosti i odgovornosti.

U svrhu obrazovanja zaposlenika općinske uprave i predstavnika nevladinog sektora organizirat će se okrugli stolovi, savjetovanja, konferencije, medijske i web prezentacije. Strane potpisnice ovog sporazuma se obvezuju da će, kada je to moguće, u publikacijama i informativnim materijalima koje izdaju naglašavati značaj međusobnog partnerstva i suradnje.

Članak 6.

U cilju racionalnog i transparentnog upravljanja javnim приходima (proračunom) te djelotvornog korištenja raspoloživih resursa, a u svrhu stvaranja kvalitetnijeg okruženja za zadovoljavanje potreba građana, Općinski načelnik će:

- definirati poslove od javnog interesa Općine koje će prenijeti na nevladine organizacije i osigurati sredstva u godišnjem proračunu, u okviru financijskih mogućnosti;

- pozvati nevladine organizacije kroz javni poziv da prijave svoje projekte i programe za određene poslove i za njihovo provođenje u skladu s ovim sporazumom i njegovim anexima.

U javnom pozivu će se jasno iznijeti interes Općine, kriteriji za prijavu i kriteriji za ocjenjivanje prijavljenih projekata. Rokovi prijavljivanja na javni poziv bit će razumni, najmanje 15 dana od dana njegovog objavljivanja.

Prijavljeni projekti i programi bit će procijenjeni od strane Komisije koju imenuje Općinski načelnik svake godine, u skladu s procedurama iz Sporazuma i njegovih Anexa.

Nevladine organizacije iz kojih budu imenovani članovi Komisije ne mogu aplicirati za dodjelu sredstava u toj tekućoj godini.

Rezultati odabira projekata koji su prihvaćeni za financiranje od strane Komisije bit će javno objavljeni i o njima će biti obaviještene sve nevladine organizacije koje su se javile na javni poziv.

Ugovor o korištenju sredstava mora sadržavati jasne i nedvosmislene norme kojima se reguliraju prava, obveze i odgovornosti, način praćenja realizacije odobrenog programa/projekta nevladine organizacije, način praćenja namjenskog trošenja sredstava, te elemente opisnog/narativnog i financijskog izvještavanja o realizaciji programa / projekta.

Za sve eventualne nesporazume nadležan je sud koji mora biti naveden u ugovoru, u skladu sa zakonom.

Članak 7.

Nevladine organizacije koje žele sudjelovati na javnom pozivu za odobravanje financijske potpore za njihove programe i projekte iz proračunskih sredstava Općine moraju ispunjavati sljedeće standarde i načela:

- da imaju svojstvo pravne osobe i djeluju na području općine Široki Brijeg;
- da svojim djelovanjem promoviraju vrijednosti civilnog društva i pridržavaju se “Kodeksa ponašanja za nevladine organizacije BiH”;
- da provode aktivnosti usmjerene na potrebe zajednice, rukovodeći se načelima djelovanja za opće dobro;
- da imaju i vode transparentno financijsko poslovanje i izvještaje o dosadašnjem radu i poslovanju;
- da sredstva dobivena iz proračunskih sredstava općine ne smiju koristiti za financiranje naknada svojih članova koje se već podmiruju iz proračunskih sredstava po posebnim propisima.

Članak 8.

Strane potpisnice ovog sporazuma su suglasne da će njihova aktivnost biti u skladu sa zakonom i pravilima koja vrijede za nediskriminaciju u programima i projektima podržanim od strane općine Široki Brijeg, što posebno obuhvaća:

- da sve nevladine organizacije imaju jednaka prava pristupa javnom pozivu u općini Široki Brijeg, što uključuje jednake mogućnosti i ravnopravan tretman u korištenju sredstava za ove namjene;
- da je zabranjena diskriminacija na osnovu jezika, religije, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, političkog ili drugog mišljenja, spola, starosti, ili na bilo kojoj drugoj osnovi.

Članak 9.

Općinsko vijeće i Općinski načelnik su spremni prihvatiti, u skladu sa zakonom i ovim Sporazumom i njegovima Aneksima (I, II, III, IV i V), ponudu za sufinanciranje programa i projekata nevladinih organizacija mimo i izvan procedura javnog poziva samo u slučaju kada nevladina organizacija osigura, tijekom godine, od drugog donatora preko 51% sredstava za projekte i programe od interesa za građane općine Široki Brijeg, i to samo onda:

- kada se ne krše odredbe propisa o proračunu;
- kada je to uvjet donatora koji je osigurao više od 51% sredstava za realizaciju planiranih projektnih sredstava;
- kada je to od interesa za građane općine Široki Brijeg;

Općinsko vijeće i Općinski načelnik općine Široki Brijeg se obvezuju da će se pridržavati pravila i procedura iz ovog Sporazuma i njegovih Anex-a, kao i propisa o proračunu, te da ne će mimo i izvan njih vršiti bilo koju financijsku transakciju s bilo kojom nevladinom organizacijom (udruženjem ili fondacijom) u tijeku tekuće godine.

Članak 10.

Strane potpisnice ovog Sporazuma izražavaju spremnost da, kada se god za to ukaže potreba i mogućnost, unaprijede sustav svog međusobnog partnerstva, isključivo na podlozi kvalitete usluga koji će biti podložan stalnom poboljšanju njegove efikasnosti, u skladu sa zahtjevima standarda koji se postavljaju općeprihvaćenim međunarodnim kriterijima uz suglasnost sve tri strane ili normom ISO 9001 : 2000. To podrazumijeva:

- da je ovaj sustav uspostavljenih standarda kvalitete usluga primjenjiv kroz organizaciju koja je održiva i za koju su suglasne sve strane;
- da uvažava slijed uspostavljenih procedura i njihovu međusobnu interakciju kroz partnerstvo sve tri strane, da unaprijede kriterije i razviju metode potrebne za osiguranje što efektivnijeg odvijanja i kontrole cijelog procesa u svim fazama;
- da osiguraju raspoloživost i prohodnost informacija i resursa neophodnih za podršku i monitoring cijelog procesa;
- da osiguraju monitoring, mjerenje i analizu procesa kada je to potrebno na zahtjev bilo koje strane;
- da razviju mehanizme koji omogućavaju primjenu rezultata analize, monitoring, kao i otklanjanje uočenih nedostataka.

Članak 11.

Promjene koje nastanu na temelju promjena u dokumentima na koje se poziva ovaj Sporazum bit će po automatizmu promijenjene ukoliko ne mijenjaju sadržaj Sporazuma koji je usuglašen. U slučaju promjena koje mogu neposredno utjecati na ograničenja ovog Sporazuma i njegovih pojedinih članaka, svaka strana može pokrenuti postupak ponovnog usuglašavanja njegovog sadržaja, kako bi se postigla opća suglasnost.

Članak 12.

Sporazum će biti ovjeren pečatom Općinskog vijeća općine Široki Brijeg, Općinskog načelnika Općine Široki Brijeg i (naziv udruženja građana potpisnice jedne ili više njih) Široki Brijeg. Sporazum s Anex-ima I, II, III, IV i V bit će javno objavljen „Službenom glasniku općine Široki Brijeg i dostupan svim zainteresiranim stranama.

Sastavni dio Sporazuma su:

Anex I «Javni poziv»:

- *Interes općine*
- *Urnek procedure za projekt*
- *Kriteriji za ocjenu projekata;*

Anex II «Opis koraka, odgovornosti i ovlaštenja»;

Anex III «Ocjena kvalitete usluga implementatora projekta (dobavljača)»;

Anex IV «Lista za ocjenu kvalitete usluge (dobavljača)»;

Anex V «Kodeks ponašanja za nevladin sektor u BiH».

Broj:

Datum,

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
OPĆINA ŠIROKI BRIJEG

Predsjednik Općinskog vijeća
Pero Kožul

Općinski načelnik
Miro Kraljević

Predstavnik-ca nevladinih organizacija

ANEX I

Na temelju članka ____ Statuta općine Široki Brijeg («Službene glasnik općine», br.),
Općinski načelnik upućuje

JAVNI POZIV

za financiranje projekata sredstvima iz Proračuna općine Široki Brijeg za (xxxx) godinu

1. Pravo prijave u okviru registrirane djelatnosti odnosno programskih ciljeva imaju:

- udruženja
- fondacije
- javne ustanove čiji je osnivač općina Široki Brijeg i
- javne ustanove osnovne škole s područja općine Široki Brijeg.

2. Uvjeti za korištenje sredstava iz proračuna općine Široki Brijeg:

- a) da je projekt namijenjen građanima općine Široki Brijeg i da se implementira na području općine;
- b) da se projekt odnosi na sljedeće oblasti:

- (navesti oblasti)
-
-
-

3. Projekt treba sadržavati:

- naziv projekta;
- naziv organizacije (adresa, telefon/fax i e-mail);
- oblast na koju se odnosi projekt i opis konkretnog problema koji se rješava realizacijom projekta;
- ciljevi projekta (na koji način projekt doprinosi rješavanju problema);
- detaljan opis projekta (po mogućnosti navesti sve projektne aktivnosti i vremensku dinamiku realizacije projekta);
- detaljan proračun projekta:
 - ljudski resursi (plaće)
 - oprema (ako je planirano)
 - aktivnosti
 - drugo
- način praćenja realizacije projekta (vrednovanje i mjerenje zadovoljstva korisnika);
- ovlašteno (odgovorno) lice za realizaciju projekta (ime i prezime, kontakt telefon, adresa)
- broj žiroračuna.

4. Kriteriji za ocjenjivanje:

- da se projekt odnosi na građane općine Široki Brijeg i da će se realizirati na njenom području;
- da je projekt dostavljen na vrijeme i u skladu s traženom dokumentacijom;
- da je poštovana procedura za pisanje projekta;
- da obuhvaća veći broj korisnika usluga s jednakom kvalitetom isporuke;
- da je u protekloj godini (ako su joj bila odobrena sredstva) ocijenjen u *Listi za ocjenu kvalitete usluge (dobavljača)* ocjenom A i B;
- da poštuje «Kodeks ponašanja za nevladini sektor BiH»

Napomena: Naputak za aplikante, kriterije i prijavu projekata za financiranje sredstvima iz proračuna općine Široki Brijeg možete pogledati na web stranici općine Široki Brijeg www.sirokibrijeg.ba ili ih osobno preuzeti na Info-pultu općine Široki Brijeg (ako ga ima) ili (navesti mjesto gdje se mogu preuzeti).

Prijave s dokumentacijom podnose se Službi/Odsjeku/Odjeljenju (navesti točan naziv organa ili suradnika) s adresom gdje se mogu predati prijave.

Obvezno: Navesti rok za podnošenje zahtjeva.

Općina Široki Brijeg, _____, 200____. godine

Općinski načelnik

ANEX II

OPIS KORAKA, ODGOVORNOSTI I OVLAŠTENJA

I Definiranje projekata

Nadležne općinske službe vrše izradu prijedloga za financiranje projekata iz svoje oblasti i dostavljaju ih službi koja prati rad nevladinih/neprofitnih organizacija NVO-a (udruženja građana);

Pri izradi vode računa o javnom interesu Općine i njenih građana;

Općinski načelnik na prijedlog službe definira (javni interes) oblasti iz koje će Općina podržati projekte proračunskim sredstvima putem javnog poziva nevladinim / neprofitnim organizacijama.

II Objavljivanje javnog poziva za novčanu podršku projekata

Rukovoditelj službe (u čijoj je nadležnosti suradnja s nevladinim organizacijama) zadužen je za pripremu i objavljivanje javnog poziva u sredstvima informiranja, i to do 30. rujna tekuće godine za narednu godinu.

Javni poziv sadrži:

- tko ima pravo prijave,
- uvjete za korištenje sredstava,
- gdje se mogu dobiti uputstvo, kriteriji i prijava za financiranje,
- rok za podnošenje zahtjeva.

III Kontrola prijavljenih aplikacija

Stručni suradnik u službi vrši evidenciju i kontrolu priloženih dokumenata uz aplikaciju (provjerava ispunjava li aplikant sve uvjete javnog poziva).

IV Selekcija prispjelih projekata

Stručni suradnik vrši odabir aplikacija po oblastima djelovanja i radi kratak opis projekata.

V Utvrđivanje prijedloga i dostavljanje općinskom vijeću

Općinski načelnik zajedno s rukovoditeljem službe u čijoj je nadležnosti suradnja s nevladinim organizacijama i Komisijom utvrđuje prijedloge projekata za financiranje s iznosom sredstava, koji se potom unose u nacrt/prijedlog proračuna za narednu godinu i dostavljaju Općinskom vijeću na usvajanje.

VI Obavještanje aplikanta o odluci Općinskog vijeća

Stručni suradnik zadužen za suradnju s nevladinim organizacijama svim nevladinim organizacijama koje su aplicirale na javni poziv šalje obavijest o odluci Općinskog vijeća.

VII Razrada dinamike uplate sredstava

Stručni suradnik zadužen za suradnju s nevladinim organizacijama, na temelju trajanja i planiranih termina realizacije projekata, predlaže dinamiku isplate sredstava.

VIII Praćenje realizacije projekata

Stručni suradnik zadužen za suradnju s nevladinim organizacijama dobiva periodične izvještaje o aktivnostima vezanim za projekte na osnovu kojih daje primjedbe i sugestije. Njegova je dužnost da prati implementaciju projekata i dinamiku isplate.

Metodom slučajnog uzorka provjerava se:

- zadovoljstvo organizatora projekta,
- ocjena korisnika projekta,
- mišljenje građana koji nisu obuhvaćeni projektom.

IX Prijem i ocjena izvještaja

Stručni suradnik zadužen za suradnju s nevladinim organizacijama prima konačne izvještaje o implementaciji projekata i daje mišljenje o uspješnosti njihove realizacije.

Radi se *Lista za ocjenu kvalitete usluge (dobavljača)*

U slučaju da izvještaj nije kompletan traži se od aplikanta dodatna dokumentacija.

X Podnošenje financijskog izvještaja Općinskom vijeću

Rukovoditelj službe zadužene za suradnju s nevladinim organizacijama, na temelju izvještaja nevladinih organizacija o implementaciji projekta, u suradnji sa službom za proračun, sudjeluje u izradi financijskog izvještaja i dostavlja ga načelniku koji podnosi izvještaj Općinskom vijeću.

XI Prihvatanje i usvajanje financijskog izvještaja

Općinsko vijeće prihvaća informaciju i usvaja (da/ne) financijski izvještaj.

ANEX III

OCJENA KVALITETE USLUGE KOJU PRUŽA IMPLEMENTATOR PROJEKTA (NVO)

Prilikom ocjene kvalitete pružene usluge, koristit će se kriteriji na temelju kojih će se implementatori projekta (nevladine/neprofitne organizacije - dobavljači) svrstati u grupu A, B ili C. Za sve implementatore projekata (dobavljače), rukovoditelj službe u čijoj je nadležnosti ovaj dio aktivnosti za suradnju s nevladinim organizacijama, će podnijeti prijedlog ocjene kvalitete izvršene usluge tijekom realizacije projekta na *Listi za ocjenu kvalitete usluge (dobavljača usluge)* Općinskom načelniku (ili Q Menadžeru*). Općinski načelnik (ili Q Menadžer), zajedno s Komisijom za otvaranje i prihvaćanje ponuda i rukovoditeljem službe, analizira i verificira predložene ocjene. Ocjenjivanje će se vršiti u redovnim intervalima od najmanje 6 mjeseci. (Ovo pravilo ne važi za eventualne certificirane nevladine organizacije čije će se ažuriranje podataka vršiti jednom godišnje u skladu s normom ISO 9001 : 2000).

Ocjena se sastoji iz tri komponente:

- Kvaliteta izvršene usluge/isporučenog proizvoda – nosi maksimalno 70 bodova
- Rok isporuke – nosi maksimalno 15 bodova
- Način upravljanja sredstvima i izvještavanje – nosi maksimalno 15 bodova

Kriterij za ocjenjivanje:

A – Pouzdani dobavljači

Pouzdana dobavljači su nevladine organizacije koje su prema *Listi za ocjenu kvalitete usluge (dobavljača usluge)* ocjenjene s 90 - 100 bodova. Ukoliko dobavljač ima certifikat usklađenosti sustava kvalitete s ISO 9000 standardima ili je akreditiran, automatski se stavlja u rang A dobavljača.

B – Dobavljači koji trebaju poboljšati sustav kvalitete

Nevladine organizacije koje su prema *Listi za ocjenu kvalitete usluge (dobavljača usluge)* ocijenjene s 70 - 89 bodova, trebaju poboljšati svoj sustav kvalitete, ukoliko žele ostati na *Listi* odobrenih dobavljača.

C – Nepouzdana dobavljači

Nevladine organizacije koje su prema *Listi za ocjenu kvalitete usluge (dobavljača usluge)* dobili manje od 70 bodova ne mogu se, u narednoj godini, nalaziti na *listi* odobrenih dobavljača.

*ukoliko općina bude certificirana u skladu s normom ISO 9001:2000

ANEX IV

LISTA ZA OCJENU KVALITETE USLUGE

NAZIV ORGANIZACIJE:

ADRESA:

TELEFON/FAX.

DATUM OCJENE:		
---------------	--	--

Kriteriji:		
A organizacija 90-100 bodova	B organizacija 70-89 bodova	C organizacija manje od 70 bodova

Način ocjenjivanja:		
Kvalitet K max = 70 bodova	Rok isporuke R max = 15 bodova	Način upravljanja finansijama F max = 15 bodova

OCJENA:	Ocjena nakon šest mjeseci	Ocjena nakon realizacije projekta

	Kvaliteta	Rokovi	Upravljanje finansijama	Ukupna ocjena A, B ili C
1.ocjena K + R + F				
2.ocjena K + R + F				
3.ukupna ocjena K + R + F				

Podaci o kvaliteti isporučenih usluga:
--

Ime i prezime suradnika koji je vršio kontrolu realizacije projekta.

Općina Široki Brijeg,

ANEX V

**Kodeks ponašanja za
nevladin sektor u Bosni i Hercegovini**

Sarajevo, prosinac 2004. godine

KODEKS PONAŠANJA ZA NEVLADIN SEKTOR U BOSNI I HERCEGOVINI

PREAMBULA

Dolje potpisane organizacije nevladinog sektora, između ostalog registrirane kao udruženja i fondacije koje djeluju u BiH, privržene su temeljnim vrijednostima civilnog društva, unapređenju i poboljšanju kvalitete življenja stanovništva, deprivilegiranih, hendikepiranih i marginaliziranih društvenih grupa, i kao takve čine nevladin sektor u Bosni i Hercegovini koji predstavlja značajnog partnera u ukupnim društvenim naporima za svestrani razvoj naše zemlje.

Mi, legitimni predstavnici nevladinog sektora u BiH, dobrovoljno potpisujemo ovaj *Kodeks¹ ponašanja za nevladin sektor u Bosni i Hercegovini* (u daljnjem tekstu: Kodeks), preuzimajući time obvezu kako u svoje ime, tako i u ime organizacija u kojima djelujemo, da ćemo poštivati i pridržavati se vrijednosti, načela i normi ponašanja utvrđenih Kodeksom. Potpisivanjem Kodeksa, organizacija nevladinog sektora postaje punopravna članica Skupštine potpisnica *Kodeksa ponašanja za nevladin sektor u Bosni i Hercegovini*.

Definicije:

1. Referentni službeni naziv Kodeksa ponašanja je *Kodeks ponašanja za nevladin sektor u Bosni i Hercegovini*.
2. Kodeks ponašanja predstavlja skup temeljnih normi, načela i vrijednosti utvrđenih s ciljem standardiziranja ponašanja i djelovanja nevladinog sektora.
3. Potpisnica Kodeksa je organizacija nevladinog sektora koja se složila da prihvati i da se pridržava temeljnih normi, načela i vrijednosti utvrđenih ovim Kodeksom.

1. STANDARDI PONAŠANJA

1.1. *Orientacija ka čovjeku i njegovim osnovnim interesima i potrebama*

1.1.2. Naše ukupne napore i cjelokupni angažman vidimo kao polaznu osnovicu i svojevrsni stimulanis za građane i lokalne društvene zajednice da se aktivno uključe u rješavanje svojih problema. Podržavajući ih u tome i jačajući njihovo samopouzdanje, mi se zalažemo za

¹ Koristimo ovu priliku da se zahvalimo America's Development Foundation za finansijsku podršku u prvim sveobuhvatnim konsultacijama koje smo obavili u pripremi i izradi prvog Nacrta ovog dokumenta. Također, želimo istaći doprinos Fonda otvoreno društvo BiH – SOROS, Olof Palme International Centra, International Rescue Committee i Centra za promociju civilnog društva koji su nam pružili finansijsku podršku u ranoj fazi priprema za debate koje su dovele do izrade Nacrta sporazuma. Također želimo istaći ogroman doprinos i podršku koju nam je pružila Evropska komisija i USAID, uz čiju pomoć je rad na izradi konačnog prijedloga dokumenta doveden do kraja.

njihovo puno i aktivno sudjelovanje u procesima donošenja odluka o pitanjima koja se tiču njihovog svakodnevnog života.

1.2. Osnovna načela djelovanja

1.2.1. Djelovat ćemo u skladu s načelom solidarnosti, osnovnim prioritetima i ciljevima društvenih zajednica koje one same utvrde.

1.2.2. U našem djelovanju ćemo poštivati, promovirati i jačati najviše međunarodne standarde u oblasti zaštite ljudskih prava.

1.2.3. U najvećoj mogućoj mjeri pokušat ćemo uključiti sve zainteresirane građane odgovarajućih lokalnih društvenih zajednica kao odgovorne aktere i partnere u osmišljavanju, realizaciji i evaluaciji naših projekata i programa.

1.2.4. Poštivat ćemo znanje i iskustvo lokalnih zajednica i stanovništva, kulturu, vjeru i temeljne vrijednosti zajednice u kojoj djelujemo, dignitet i integritet svakog pojedinca, ne primjenjujući i ne podržavajući u svom djelovanju ono što bi eventualno vodilo gušenju pojedinca i zajednice.

1.2.5. Naše programe ćemo koncipirati polazeći od stvarnih potreba stanovništva, vodeći računa o zaštiti okoline i dobrobiti cijele zajednice.

1.2.6. Naši programi će biti planirani, koncipirani, implementirani, praćeni i ocjenjivani uz puno poštivanje načela ravnopravnosti i uz aktivnu ulogu i sudjelovanje onih kojih se tiču.

1.2.7. Najveći mogući obim vlastitih raspoloživih sredstava usmjeravat ćemo prema korisnicima naših usluga.

1.2.8. Odnos prema korisnicima naših programa, donatorima i općoj javnosti mora biti korektan, zasnovan na zajedničkim interesima i stavovima potpisnica Kodeksa.

1.3. Osnovna načela na kojima se zasnivaju međusobni odnosi predstavnika nevladinog sektora

1.3.1. Međusobni odnosi organizacija nevladinog sektora u BiH moraju biti zasnovani na načelima tolerancije, međusobnog uvažavanja i razumijevanja.

1.3.2. Nećemo nikada zloupotrebjavati bilo kakvu povjerljivu informaciju distribuiranu među potpisnicama - organizacijama nevladinog sektora radi pridobivanja osobne koristi ili koristi za pojedinačnog predstavnika nevladinog sektora.

1.3.3. Nećemo nikada iznositi neutemeljene, neargumentirane i neprovjerene izjave, niti biti kritični prema drugima bez pravih dokaza, niti svojim izjavama dovoditi u zabludu ostale organizacije nevladinog sektora, potpisnice Kodeksa.

1.3.4. Svaka potpisnica svojim ukupnim ponašanjem ne smije činiti bilo kakve radnje koje će otežavati rad organizacija nevladinog sektora u BiH.

1.3.5. Ukoliko je jedna organizacija nevladinog sektora u mogućnosti, mora pružiti odgovarajući oblik podrške drugim organizacijama nevladinog sektora potpisnicama Kodeksa u cilju njihovog osnaživanja ili poboljšanja uspješnosti u daljnjem obavljanju pozitivnih programskih opredjeljenja.

2. PRAVEDAN ODNOS I JEDNAKOST

2.1. U svim našim aktivnostima i odnosima sa zainteresiranim partnerima, članovima lokalne zajednice i javnošću u cjelini, promovirat ćemo i dosljedno primjenjivati pravedan odnos, nepristranost i ravnopravnost, bez obzira na vjeroispovijest, spol, dob, klasnu, socijalnu, etničku, nacionalnu, religijsku, političku ili bilo kakvu drugu pripadnost ili opredijeljenost.

2.2. U svim našim aktivnostima i odnosima ćemo primjenjivati i promovirati načelo multietničnosti i međusobnog poštivanja i tolerancije.

3. MORALNI I ETIČKI INTEGRITET

3.1. Strogo ćemo voditi računa da ni na koji način ne budemo uključeni i povezani s bilo kojim aktivnostima i pojavama koje bi vodile eventualnim zlouporabama i obmanama javnosti, korisnika naših usluga i donatora.

3.2. Koristit ćemo sve raspoložive izvore, sposobnosti i ovlaštenja naših organizacija za suzbijanje društveno štetnih pojava, zlouporabe i obmane stanovništva i donatora, u različitim oblastima i na različitim nivoima društvenog djelovanja.

4. TRANSPARENTNOST I ODGOVORNOST U RADU

4.1. U našim odnosima s organima vlasti i članovima lokalne zajednice, s javnošću, našim donatorima i drugim potencijalnim partnerima bit ćemo transparentni i odgovorni, koristeći svaku priliku da redovno i što potpunije informiramo javnost o našim aktivnostima, izvorima i načinu korištenja sredstava.

4.2. Spremni smo prihvatiti uvođenje prakse godišnjeg izvještavanja o našem poslovanju i stavljanje takvih izvještaja na uvid javnosti preko javnih medija, u skladu s finansijskim mogućnostima svake potpisnice. U skladu sa zakonima i ugovorima podnijet ćemo odgovarajuće (tražene) periodične revizorske, narativne i finansijske izvještaje o našem radu i poslovanju.

4.3. U svom djelovanju pridržavat ćemo se pozitivnih zakonskih, podzakonskih i drugih propisa koji su na snazi u BiH, te međunarodnih standarda za nevladin sektor.

5. DOBRO UPRAVLJANJE

5.1. Sve organizacije potpisnice ovog Kodeksa moraju imati verificiran statut ili drugi odgovarajući akt u kojem je jasno definirana misija organizacije, osnovni ciljevi za koje se organizacija zalaže i utvrđena organizacijska struktura.

5.2. Nastavit ćemo s usvajanjem pisanih programskih dokumenata u kojima ćemo promovirati i afirmirati dosljednu primjenu načela nacionalne i kulturne ravnopravnosti i prava na različitost, posebno u procesu rukovođenja i upravljanja našim organizacijama, politici zapošljavanja i strukturi rukovodnih i upravljačkih organa. Takvu politiku ćemo dosljedno provoditi u svim drugim našim aktivnostima, na način koji je u skladu s našim misijama i temeljnim interesima korisnika naših usluga.

5.3. Suzdržat ćemo se od svih aktivnosti i izbjegavat ćemo sve situacije u kojima može doći do sukoba osobnih i profesionalnih interesa.

5.4. Članovi najviših organa upravljanja u našim organizacijama volonterski će obavljati povjerene funkcije i zadatke, s tim da će im biti nadoknađeni nastali troškovi u vezi s uobičajenim vršenjem tih funkcija i zadataka.

6. JASNO DEFINIRANA FINACIJSKA POLITIKA

6.1. U aktivnostima u vezi s prikupljanjem, raspolaganjem i obračunom financijskih i drugih sredstava poštovat ćemo integritet, kako pojedinaca, tako i integritet organizacija.

6.2. Prihvatit ćemo samo one financijske grantove i druge vrste donacija čija je namjena u skladu s našom misijom, osnovnim ciljevima i kapacitetom organizacije i koji ni na koji način neće ugroziti njenu autonomiju i integritet.

6.3. Primjenjivat ćemo zakonom definiran financijski i računovodstveni sustav koji će dati jasan i detaljan pregled svih troškova i osigurati da raspoloživa sredstva budu upotrijebljena u svrhe za koje su namijenjena.

7. AUTONOMIJA/NEZAVISNOST

7.1. Provodit ćemo samo one aktivnosti i uspostavljat ćemo samo takve odnose suradnje s našim partnerima u vlasti koji neće ugrožavati našu autonomnost, osnovne interese i misiju naše organizacije i interese korisnika naših usluga.

7.2. Uz puno i dosljedno poštivanje svih vrijednosti i tradicija lokalnih zajednica u kojima djelujemo, zalagat ćemo se da dosljedno sačuvamo svoju autonomnost/nezavisnost i nećemo prihvatiti bilo kakva nametanja i uvjetovanja koja bi mogla kompromitirati naše misije, načela i ciljeve za koje se zalažemo.

8. KOMUNIKACIJA I SURADNJA

8.1. U svim našim aktivnostima i odnosima partnerstva i podrške zalagat ćemo se za jačanje duha i atmosfere suradnje u najboljem interesu naših organizacija i u interesu korisnika naših usluga.

8.2. Promovirat ćemo sklad, suradnju i duh timskog rada i dosljedno ćemo se pridržavati standarda utvrđenih u ovom Kodeksu, kao temeljnom mjerilu naših odnosa kako unutar sektora, tako i u našim odnosima s vladinim i poslovnim sektorom u društvu.

8.3. Spremni smo dijeliti i razmjenjivati naše znanje, iskustva i informacije s temeljnim ciljem da promoviramo zajedničko učenje i bolje međusobno razumijevanje.

8.4. U svim našim aktivnostima i odnosima partnerstva promovirat ćemo kulturu dijaloga te poštivati visoke standarde nenasilne komunikacije.

9. PROMOCIJA RAVNOPRAVNOSTI

9.1. Zalagat ćemo se za ravnopravnost spolova i osiguranje ravnopravnog sudjelovanja u svim našim inicijativama za svestrani razvoj društva. Provodit ćemo takvu politiku i usvojiti takve procedure koje će promovirati i osigurati dosljednu primjenu načela ravnopravnosti među spolovima i pluralizma u oblasti zapošljavanja, obuke, profesionalnog usavršavanja i napredovanja.

Našu politiku razvoja ljudskih potencijala učinit ćemo osjetljivijom za pitanje ravnopravnosti među spolovima, a u praktičnom djelovanju promovirat ćemo nediskriminirajuću praksu i odnose.

Unutar naših organizacija zalagat ćemo se za ravnopravno sudjelovanje spolova u najvišim organima rukovođenja i upravljanja, različitim savjetodavnim i stručnim organima i komisijama, i na svim drugim mjestima gdje postoji neadekvatna zastupljenost.

9.2. Zalagat ćemo se za promoviranje i zaštitu prava invalidnih osoba i u svom praktičnom djelovanju poticati njihovo zapošljavanje i aktivno sudjelovanje u društvenom životu.

9.3. Poštivat ćemo slobodu izbora seksualne orijentacije i u svojim aktivnostima promovirati načela nediskriminacije i prava na različitost.

10. EKOLOŠKA SVIJEST

U našim ukupnim aktivnostima odgovorno ćemo pristupati i odnositi se prema pitanju brige za očuvanje zdrave životne sredine u cijeloj Bosni i Hercegovini, nastojeći promovirati i primijeniti najviše međunarodne standarde u toj oblasti.

11. ODRŽIVOST

11.1. Nastojat ćemo osigurati da svi naši programi budu koncipirani uz redovne konsultacije s predstavnicima lokalnih zajednica u kojima djelujemo i u saradnji sa svim drugim zainteresiranim partnerima. Maksimalno ćemo se truditi da osiguramo trajnu samoodrživost naših projekata u lokalnim zajednicama, tako što ćemo ih implementirati na način koji će omogućiti da oni postanu vlasništvo građana.

11.2. Svojim ukupnim konkretnim aktivnostima u zadovoljavanju temeljnih životnih potreba zajednice i njenih članova nastojat ćemo da se nametnemo i afirmiramo kao njihov legitimni i pouzdani partner.

12. DRUŠTVENI UTJECAJ

12.1. Promovirat ćemo i razviti jasne i mjerljive pokazatelje učinka/uspjeha naših programskih i projektnih aktivnosti, s ciljem da osiguramo njihovu efikasnost, povećamo njihov praktični značaj za korisnike kroz poštivanje načela transparentnosti i odgovornosti u našem djelovanju.

12.2. Ustanovit ćemo različita sredstva i mehanizme za praćenje i evaluaciju rezultata naših aktivnosti u odnosu na postavljene dugoročne i kratkoročne ciljeve. Ustanovit ćemo odgovarajuće mehanizme za internu i vanjsku evaluaciju transparentnosti i odgovornosti u našem radu.

12.3. Bit ćemo spremni javno objaviti rezultate izvršene procjene i evaluacije naših aktivnosti.

13. PRIMJENA KODEKSA PONAŠANJA

ODBOR ZA PRAĆENJE PRIMJENE KODEKSA

13.1. Članice će formirati Skupštinu potpisnica Kodeksa (u daljnjem tekstu: Skupština), koju će činiti po (xxx)² predstavnika svake organizacije koja je potpisnica ovog Kodeksa. Skupština će izabrati predsjednika Skupštine. Pet (5) članova Skupštine će biti i članovi Odbora za praćenje primjene ovog Kodeksa.

13.2. Skupština će imenovati Odbor za praćenje primjene (u daljnjem tekstu: Odbor) ovog Kodeksa kao mehanizam za osiguranje i praćenje poštivanja normi, načela i vrijednosti utvrđenih u ovom Kodeksu.

13.3. Odbor, koji je odgovoran Skupštini, nadgledat će, promovirati i pratiti poštivanje Kodeksa i u tom smislu donositi smjernice za potpisnice.

14. SASTAV ODBORA

14.1. Odbor će imati 7 članova, koje imenuje Skupština.

14.2. Odbor će biti sastavljen od pet (5) predstavnika potpisnica ovog Kodeksa i dva (2) predstavnika drugih segmenata civilnog društva.

14.3. Potpisnice, preko svojih predstavnika u Skupštini, predlažu i biraju članove Odbora prostom većinom glasova i imenuju njegovog predsjednika, njegove zamjenike i članove.

14.4. Odbor će imati dva člana zamjene.

14.5. Mandat članova Odbora traje dvije (2) godine. Član može biti biran najviše u dva uzastopna mandata.

15. FUNKCIJE ODBORA

15.1. Odbor će prije svega nadgledati, promovirati i pratiti poštivanje normi, načela i vrijednosti utvrđenih ovim Kodeksom.

² Skupština će odrediti broj predstavnika organizacija potpisnica ovog Kodeksa.

15.2. Odbor će djelovati kao svojevrsni most i koordinator harmonije, razumijevanja, povjerenja i suradnje između javnosti, organa vlasti, donatora, kao i između organizacija samog nevladinog sektora i njegovih partnera iz zajednice.

15.3. Odbor će razmatrati i odlučivati o peticijama ili žalbama u vezi s nepridržavanjem ili kršenjem pravila utvrđenih ovim Kodeksom o ponašanju koje mogu podnositi osoblje potpisnica, organi vlasti, donatori, partneri iz lokalne zajednice, javnost i druge članice nevladinog sektora.

15.4. Odbor može periodično razmatrati tekst ovog Kodeksa i Skupštini, prema potrebi, preporučivati njegove izmjene i dopune.

15.5. Odbor će razmatrati sve slučajeve u kojima je došlo do značajnog kršenja Kodeksa ponašanja.

15.6. Odbor će imati i odgovornost da među potpisnicama širi svijest o vrijednostima, načelima i normama ponašanja utvrđenim u ovom Kodeksu.

15.7. Odbor će donijeti Pravilnik, kojim će definirati procedure i norme svog djelovanja.

16. PODRŠKA/ŽALBE

16.1. Svaki pojedinac ili grupa osoba mogu Odboru podnijeti žalbu protiv svake potpisnice ili grupe potpisnica ovog Kodeksa, kao i protiv zaposlenika, predstavnika ili zastupnika potpisnica, zbog nepoštivanja vrijednosti, načela i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom uz predočenje odgovarajućih dokaza.

16.2. Podrška/žalba mora biti podnesena u pisanoj formi i treba da sadrži kako slijedi:

16.2.1. Ime i adresu onoga koji podnosi podršku/žalbu;

16.2.2. Ime i adresu organizacije nevladinog sektora ili zaposlenika, predstavnika ili zastupnika za ili protiv kojeg se podnosi podrška ili žalba;

16.2.3. U slučaju podnošenja žalbi, navesti opis okolnosti u kojima je došlo do navodnog nepridržavanja i/ili kršenja vrijednosti, načela i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom, kao i odgovarajuće dokaze kojima se potkrepljuju takvi navodi.

16.3. Odbor će pristupiti obradi podrške/žalbe nakon što konstatira da ona udovoljava zahtjevima iz tačke 16.1. i 16.2.

17. POSTUPAK PRED ODBOROM U SLUČAJU ŽALBE

17.1. Ako je žalba podnesena u skladu s točkom 16. ovog Kodeksa, Odbor može ili odbaciti žalbu, ukoliko na temelju priloženih dokaza može nesumnjivo utvrditi da u konkretnom slučaju nije bilo kršenja ili nepridržavanja vrijednosti, načela i normi ponašanja utvrđenih u ovom Kodeksu, ili pristupiti razmatranju žalbe, u kojem slučaju će obavijestiti potpisnicu ovog Kodeksa ili njenog zaposlenika, predstavnika ili zastupnika protiv kojih je podnesena žalba, o navodima žalbe i tražiti njihov pismeni odgovor.

17.2. Odbor može sazvati poseban sastanak kojem bi prisustvovali potpisnica ili grupa potpisnica i/ili njen zaposlenik, predstavnik ili zastupnik, protiv kojih je podnesena žalba i osoba ili grupa osoba koja je podnijela žalbu s ciljem da se utvrde okolnosti i detalji konkretnog slučaja.

U tom slučaju Odbor će omogućiti da iznesu svoje stavove sve osobe koje su uključene u eventualno nepridržavanje ili kršenje vrijednosti, načela i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom.

17.3. Odbor može zatražiti od bilo koje potpisnice ili njenog člana da osigura/podnese sve raspoložive dokaze u vezi sa slučajem koji je predmet razmatranja.

17.4. U slučajevima kada Odbor na temelju žalbe, priloženih dokaza, odgovora na žalbu i saslušanja zainteresiranih strana, ako ga je bilo, utvrdi da je došlo do nepridržavanja ili kršenja vrijednosti, načela i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom, može donijeti jednu ili više slijedećih mjera:

- osigurati edukaciju usmjerenu na dosljedno poštivanje vrijednosti, načela i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom;
- Odbor će odabrati drugu potpisnicu da pruži podršku u ovoj edukaciji;
- savjetovati potpisnicu da poduzme korektivne mjere prema zaposleniku, predstavniku, zastupniku ili članu potpisnice koji je neposredno odgovoran za nepridržavanje ili kršenje vrijednosti, načela i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom;
- usmeno ukoriti potpisnicu;
- pismeno ukoriti potpisnicu;
- preporučiti suspenziju i otkaz potpisnice iz članstva Koalicije, o čemu konačnu odluku donosi Skupština;
- obavijestiti članice Koalicije, a po potrebi i javnost o svojim odlukama.

17.5. Detaljnije procedure u vezi s postupkom pred Odborom u slučaju podrške/žalbi, Odbor može definirati Pravilnikom.

18. PRAVO NA ŽALBU

18.1. Na odluku Odbora oštećena strana može Skupštini podnijeti žalbu u roku petnaest (15) dana od dana prijema kopije odluke.

18.2. Skupština može, nakon što je razmotrila odluku Odbora, žalbu oštećene strane i priložene dokaze, odlučiti slijedeće:

- vratiti slučaj Odboru na ponovno razmatranje;
- potvrditi ili izmijeniti odluku Odbora.

19. ZAVRŠNE ODREDBE

19.1. Skupština će donijeti odgovarajuće (prateće) procedure u vezi s nadgledanjem poštivanja vrijednosti, načela i normi ponašanja utvrđenih u ovom Kodeksu koje bi imale svoju konkretniju razradu. Skupština će donijeti Pravilnik, kojim će definirati procedure, izmjene i norme svog djelovanja.

19.2. Potpisnice ovog Kodeksa slobodne su i nezavisne u svom djelovanju od drugih potpisnica Kodeksa. Skupština potpisnica Kodeksa ne može, osim pitanja koja su predmet ovog Kodeksa, donositi obvezujuće odluke za nevladin sektor.

19.3. Odluku o čuvanju (brizi) arhive i dokumentacije koja je u vezi s ovim Kodeksom te njene dostupnosti članicama Skupštine, donijet će Skupština na svojoj prvoj sjednici.

19.4. U slučaju potrebe, Skupština može donijeti odluku o registraciji ove Koalicije u skladu sa zakonom. U tom slučaju predsjednik Skupštine je osoba koja je odgovorna pred zakonom.
